

Akkerbufferstroken (droog)* Intensieve gewassen

(Z.04) Kruidenrijke akkerrand gemiddeld, minimaal 3 – 6 meter randbreedte (19.i)

(Groenblauwe dienst Waterschap Drents Overijsselse Delta)

**droge bufferstroken liggen doorgaans op gelijke hoogte van het maaiveld van het akkerbouwperceel*

Omschrijving akkerbufferstroken

Kruidenrijke akkerranden (akkerbufferstroken) op een akkerbouwperceel met een daarnaast liggende watervoerende watergang. Primair doel: het beperken van de belasting van meststoffen, nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater door de akkerbufferstrook niet te bemesten en niet te behandelen met gewasbeschermingsmiddelen.

Meerdere plaatsingsmogelijkheden

Binnenperceelse stroken

Akkerbufferstroken mogen bij de teelt van intensieve gewassen naast plaatsing bij watergangen ook worden ingezet als smalle ‘binnenperceelse’ bufferstroken. Deze banen zijn minimaal 3 meter en maximaal 6 meter breed. Strokenteelt zorgt voor meer biodiversiteit. Plantenziektes verspreiden zich minder snel en gewassen hebben minder last van ongedierte. Strokenteelt verhoogt de gewasdiversiteit op perceelsniveau.

Bankerfields

Akkerbufferstroken kunnen –ook experimenteel- worden ingezet om invulling te geven aan het concept bankerfields (betreft banen/stroken in percelen met lokplanten). Bankerfields liggen verspreid binnen percelen. Natuurlijke vijanden kunnen zich hierdoor regelmatig verplaatsen in het gewas én dieper in de percelen doordringen. Strokenteelt kan ingezet worden als onderdeel van een bedrijfs- en perceelssysteem van geïntegreerde/selectieve gewasbescherming (Integrated Pest Management – IPM). Bufferstroken mogen aangelegd worden t.b.v. praktijkproeven en-onderzoek.

Ruimtelijke scheiding

Akkerbufferstroken kunnen ook worden ingezet om te fungeren als ruimtelijke scheiding tussen andere maatschappelijke functies en/of bestemmingen. Bijv. woningen, horeca locaties en/of recreatie-terreinen. Voor deze categorie akkerbufferstroken geldt niet de voorwaarde dat ze moeten liggen langs watervoerende watergangen.

Onderhoud

Middels aanleg én periodiek bewerken (maaïen en/of onderwerken) levert een akkerbufferstrook een belangrijke bijdrage aan diverse vormen van ecologische beheer én versterking biodiversiteit gericht op vogels, insecten, natuurlijke vijanden, amfibieën en kleine zoogdieren. De aanwezige kruidenrijkdom vormt een belangrijke voedselbron, biedt schuilgelegenheid en een overwinteringsplek.

Door verschraling (niet bemesten, geen bagger opbrengen en maaisel afvoeren) bevordert de kruidenrijkheid. Minder gewenste soorten zoals melde, akkerdistel, etc. mogen voor de bloei gemaaid worden. Variatie in maaibeheer zorgt voor diversiteit in de begroeiing. Bij voorkeur de helft van de bufferstrook als ruigte de winter in laten gaan. Samenhang met ecologisch slootbeheer en natuurvriendelijk bermbeheer werkt versterkend. Het is gunstig als akkerranden aaneengesloten

aangelegd kunnen worden. Het is een pré als verbindingen kunnen worden gerealiseerd tussen gebieden uit het Natuurnetwerk Nederland 2020 of andere landschapselementen/natuur.

Beheereisen:

- De beheereenheid heeft een gemiddelde, minimale (rand)breedte van 3 meter/maximaal van 6 meter (als de beheereenheid gerend is), gemeten vanaf de insteek van de sloot.
- De beheereenheid wordt niet bemest (geen dierlijke mest en/of kunstmest) en er wordt geen bagger opgebracht.
- De beheereenheid kan, na schriftelijke toestemming van het Waterschap DODelta/Team DAW, meer dan 6 meter breed zijn.
- De looptijd is 3 jaren, 2021 - 2023
- De akkerbufferstrook intensieve gewassen mag ook worden aangelegd als binnenperceelse strook, als bankerfield en t.b.v. ruimtelijke afscheiding met naastliggende maatschappelijke functies en/of bestemmingen. Voorwaarde ligging naast watervoerende watergang is dan niet van toepassing.
- Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat van 1 januari tot 15 augustus uit één van de volgende gewassen of teelten: gras, granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), braak of een combinatie van deze. In het kader van praktijkproeven en –onderzoek kunnen andere gewaskeuzes gemaakt worden.
- Er mogen op de beheereenheid geen chemische bestrijdingsmiddelen worden gebruikt, m.u.v. pleksgewijze (max 10% van de oppervlakte) voor haarden van probleemkruiden zoals akkerdistel, ridderzuring, haagwinde, heermoes, kleefkruid, kweek, melganzevoet of Japanse duizendknoop. (Van toepassing is het AND-protocol gebruik herbiciden ANLb; specifiek onderdeel 6 onkruidbestrijding)
- Dit betekent dat ook andere gewasbespuitingen (tegen bijvoorbeeld virus en schimmels) hier niet zijn toegestaan
- De beheereenheid mag niet worden beweid.

Beheervoorschriften:

- Het aangrenzende perceel van de beheereenheid bestaat uit bouwland.
- Akkerranden liggen aan de buitenkant van het perceel (tenzij anders is overeengekomen in verband met meerwaarde onder beheereisen), en niet op een rijpad.
- Akkerranden mogen niet worden gebruikt als keer-/wendplek of anderszins als rijpad
- De beheereenheid is vrij van slootafval en wordt niet als wendakker gebruikt.
- Bij maaiwerkzaamheden wordt het maaisel binnen twee weken afgevoerd, tenzij in het beheerplan (zie nadere toelichting) redenen zijn genoemd om af te wijken.
- Het slootmaaisel/-vuil mag met een maaikorf of eco-reiniger op een ril op de insteek van de beheereenheid worden gedeponereerd. Slootmaaisel minimaal 48 uur en maximaal 7 dagen laten liggen. Vervolgens afvoeren. Afvoeren dient vóór 1 april te gebeuren.
- Toepassing van glyfosaat is niet toegestaan.
- Door randen mogen geen greppels worden gegraven t.b.v. afvoer overtollig water. Binnenperceelse dwars- en infiltratiegreppels als extra waterbuffer zijn toegestaan.
- De kruidenrijke akkerranden in de Gemeente Westerveld leveren tevens een onderzoeksbijdrage aan de LNV-Pilot bollenteelt in de Gemeente Westerveld

Pakketten en beheervergoeding per hectare

Z.04. Kruidenrijke akkerranden op zand minimaal 3 – 6 meter breed (19.a/b/i) (€ 1.711,50 per ha/jaar)

Nadere toelichting:

- a. Akkerbufferstroken intensieve gewassen worden primair aangelegd langs watervoerende watergangen, maar zijn in overleg ook inzetbaar als “binnenperceelse stroken” in de teelt, langs droge sloten indien van meerwaarde vanwege de omgeving/bebouwing.
- b. Robuuste ruimtelijke aanleg: de akkerbufferstroken vormen bij voorkeur een lokaal ruimtelijk mozaïek. Versnippering beperken.
- c. Voorkeursvolgorde aanleg: aansluiten bij watersysteem benadering van WDODelta. Ligging naast primaire (A) en secundaire (B) watergangen. C-watergangen kunnen als tussenstuk gebruikt worden. Zie kaartmateriaal op www.agrarischenatuuurdrenthe.nl
- d. Uitsluitend gronden met landbouwkundig gebruik kunnen deelnemen. Gronden in eigendom van het Waterschap Drents Overijsselse Delta zijn uitgesloten (vb. schouwpaden), behoudens na schriftelijke toestemming van het Waterschap.
- e. Op www.agrarischenatuuurdrenthe.nl zijn te raadplegen:
 - Algemene Voorwaarden horende bij de Beheerovereenkomst (AND; maart 2019)
 - Protocol gebruik herbiciden ANLb; specifiek onderdeel 6 onkruidbestrijding
- f. AND verzorgt in de periode 2021-2023 voor actieve overdracht van kennis m.b.t. beheer van akkerbufferstroken; onder meer via Beheerplan akkerbufferstroken intensieve gewassen, Factsheets, Webinars en veldbijeenkomsten. Met daarbij specifiek aandacht voor:
 - Opbouw van de akkerrand (aandeel/strook met welke kruiden, mengsel, braak ed.)
 - Maaibeheer; jaarrond, stroken
 - Humusmanagement; gebruik ruige mest en/of compost
 - Monitoring resultaten
 - Zaadmengsels; welk mengsel wanneer doorzaaien voor welke doelstelling (bijv. samenstelling mengsel t.b.v. FAB-functie/natuurlijke plaagbestrijding)
 - Schouw/advies m.b.t. uitvoering en naleving
- g. Samenwerking met externe partners: gemeenten, terrein beherende organisaties en Waterschap Drents Overijsselse Delta